

Jyväskyläläistä puutaloidylliä vuonna 1899 – Kauppakadun yläpää. Jussi Jäppisen kirjan kuvitusta.

Lehtemme nimi on **Maankäyttö**. Jos haluaa ymmärtää enemmän, mitä termi – maan käyttäminen – voi merkitä kaupungin kokonaisehityksen ja sen asukkaiden kannalta, niin on syytä perehtyä Jussi Jäppisen väitöskirjaan *“Oletko koskaan nähnyt kauniin kaupungin? Jyväskylän ruutuasema-kaavan vaiheet 1800-luvulta 2000-luvulle”*.

Jussi Jäppisen väitöskirja kuvittaa komeasti Jyväskylän maankäytön lainalaisuudet

Keskittymällä paikalliseen pystyy parhaimmillaan luomaan jotain yleispätevää. Tämä paradoksaalinen väite tulee taas kertaalleen eittämättä todistettua Jäppisen 400-sivuisessa kirjassa.

Omaakohtaisuuden ei tarvitse merkitä näkökulman supistamista. Parhaimmillaan oma kokemus, tuntuma kaupungin katujen ”jokaiseen mukulakiveen” antaa vankan perustan hahmottaa kaupunkikehityksen historiaa usean eri tieteenalan näkökulmasta.

Moniottelijan ote pitää

Graafinen suunnittelija, FT **Jussi Jäppinen** on monitaituri, jonka työhistoriaan kuuluu niin kahdeksan kesää mittamiehenä Jyväskylän kaupungin mittausosastolla kuin kymmenien, myös arkkitehtuuriin keskittyvien kirjojen teko tai vaikkapa Jyväskylän historiallisten ja kuvakarttojen piirtäminen.

Kronologisesti etenevän kirjan rakenne nivoo Jyväskylän historian kaareen lukuisia herkullisia yksityiskohtia. Tiesittekö esimerkiksi, että maanmittareiden ja arkkitehtien kinastelua ”oikeasta” asemakaavoituksesta käytiin jo 1900-luvun alussa. Arkkitehti **Yrjö Blomstedt** arvosteli ankarin sanakääntein maanmittari **Frans Leonard Mahlbergin** laatimaa Jyväskylän ensimmäistä asemakaavalaajennusta.

Arvostelussa hän käytti hyväkseen Teknisen seuran puheenjohtajuutta jakaen värikkäällä mielipiteillään *Keskisuomalainen-* ja *Suomalainen-*sanomalehtien lukijakunnat ainakin kahteen leiriin. Lisäksi Blomstedt pystyi kritisoimaan Mahlbergin asemakaavaa toimimalla kaupungin hallinnossa ja sen eri järjestöissä.

Jussi Jäppisen kirja on komea. Kirjan suurikokoisille sivuille on painettu 830 kuvaa tai piirrosta.

Runsaas kuvitus antaa lukijalle mahdollisuuden seurata, kuinka puutalovaltainen kaupunki muotoutuu väestökehityksen ja liikenteen kasvun myötä nykyiseen asuunsa.

Kokonaisuus on enemmän kuin osiensa summa

Kirja sisältää myös tarkkoja tilastolukuja ja taulukoita sekä kaaviokuvia eri ilmiöistä – esimerkkeinä vaikkapa ”Jaettujen tonttien rakennusryhmittely” tai ”Rakennusten kulmatyypit vuonna 1975”.

Oma mielenkiintonsa on myös kehitykseen vaikuttaneiden henkilöiden esittelyllä.

Maanmittarinpoika **Alvar Aallon** vaikutus Suomen Ateenan kaupunkikuvaan on esitelty yksityiskohtaisesti. Tämän aiheen Jäppinen tuntee hyvin – onhan hän ollut tekemässä myös kolmiosaista

arvostettua sarjakuvakirjaa Alvar Aallosta nimeltään *Fiesolen Puutarhat 1–3*.

Kannattava sijoitus

Jussi Jäppisen väitöskirja tarkastettiin Jyväskylän yliopistossa 19.3.2005. Työn laaja arvio ”Kaupunki maantieteen uhriina” oli saman päivän *Helsingin Sanomien* kulttuurisivulla. Keskisuomalainen otsikoi pääkirjoitussivun juttunsa: ”Kohtaa kaupunkisi, hanki väitöskirjateos” ja jatkoi muun muassa: ”...teos kuuluu jokaiseen sellaiseen Jyväskylän seudun kotiin, jossa arvostetaan sivistystä ja historiaa, jolle nykyisyys rakentuu. Komea kirja on jyväskyläläisyyden ikuisia perusteoksia. Sen arvo vain kasvaa vuosikymmenien ja satojen kuluessa...”

Minerva kustannus Oy:n julkaiseman kirjan hinta on 60 euroa. Sijoitus kannattaa!

Yrjö Pulkkinen
Maanmittari Saarijärven
maalaiskaupungista